

Förord

Förorden är i original skrivna på engelska. Vildmarksbibliotekets redaktion har översatt. På www.vildmarksbiblioteket.se kan du läsa originaltexten.

Förord av Jane Goodall:

När jag var barn upptäckte jag världen genom böcker. Jag läste om platser långt borta och drömde om att en dag leva i Afrika och lära mig mer om djur.

I dag spelar böcker fortfarande en viktig roll, trots att alla reser, trots TV och internet. Vi kan hålla i böckerna, lägga dem på bordet, sätta dem i bokhyllor – läsa dem framför brasan på vintern eller i sängen på natten.

I *Tamarinerna – regnskogens lejon* delar Tom Svensson med sig av sin kollektion av fantastiska fotografier av ett utrotningshotat djur. Genom bilderna och hans egna ord kan vi se på och förundras över detta djur och på samma gång öka vår medvetenhet om hoten mot dem och andra djur.

Vi har bara en planet, Jorden. Ändå förstör vi tanklöst Jordens resurser genom fattigdom (de fattiga hugger ner träd för att försöka odla grödor för att föda sina svältande familjer), egoism (eliten tar mycket mer än sin andel av naturresurserna i sin jakt att skaffa sig mer, och ännu mer prylar – sådant de inte behöver.) Vi

förgiftar luften, vattnet och marken. Tecknen på klimatförändring finns överallt. Och befolkningens mängden ökar. Människan expanderar in i de sista vilda områdena och det ger mindre utrymme för andra djur på Jorden.

Vi måste lära oss att leva i harmoni med moder natur och behandla henne med kärlek och respekt. De problem vi står inför i dag är verkligen stora och därför känner sig många hjälplösa och gör ingenting. Ändå är det så att om vi varje dag tar medvetna beslut – vad vi äter och hur den maten har odlats, vilka kläder vi använder och hur de har tillverkats, de etiska aspekterna och mycket annat – kan vi börja ändra vår livsstil. Även små förändringar gör skillnad.

Om var och en av oss tar några steg mot en mer hållbar livsstil, är det något som gör skillnad. Tusentals, miljontals små steg leder till de stora förändringar vi behöver för att bevara arter och deras miljö samtidigt som vi förbättrar livsvillkor för människor, skapar en bättre värld för våra barn, barnbarn och deras barn.

Tom är en av dem som vill hjälpa till att förändra världen. Sidorna i boken levandegör en mindre känd art som är akut utrotningshotad. Alla arter har en roll att spela i den stora helheten. Alla arter är viktiga. Vi måste förstå hur viktigt det är att bevara dem.

Jane Goodall, PhD, DBE,
UN Messenger of Peace

Dr Jane Goodall är världen främsta inom bevarandebiologi samt studier av chimpanser. Hon studerade dem i över 44 år. Hon fick oss att ändra synen på hur dessa människoapor lever och hur de använder redskap, deras beteende och familjestruktur. Idag driver hon bland annat ett projekt som heter Root & Shoots, som får unga att försöka bevare naturen. Hon reser 300 dagar per år för att få människor att förstå att vi måste göra något annars tar vi död på vår egen jord.

Se gärna mer på: <http://www.janegoodall.org/>

Förord av Bengt Holst:

Den lilla motorbåten närmar sig sakta stranden efter mer än en timmes färd. En grupp delfiner har följt båten de senaste minuterna och fregattfåglar dyker i vattnet en efter en efter att en stund ha seglat på vindarna och spanat efter byte. Vattnet är stilla och solen skiner från en klarblå himmel.

Ju närmare vi kommer ön, desto mer spektakulära är vyerna. En lång, bred strand med fin vit sand välkomnar oss och bakom den ser vi regnskogen. Vi närmar oss den lilla byn, motorn stängs av och vi kan höra tystnaden. Bara vågornas brus hörs, och då och då en fågel. Det känns som paradiset, en härlig plats för människor som vill komma bort från staden och stressen och bara vill koppla av. Vi befinner oss på ön Superaguí på gränsen mellan staterna

Sao Paulo och Parana i Brasilien – svarthuvad lejonamarinens kungarrike.

Så var det under mitt första besök hos svartthuvad lejonamarin för tio år sedan, mindre än tio år efter att arten först upptäckts, på en äventyrsö med en av de ovanligaste primaterna i världen.

Jag var mycket spänd på hur det skulle vara och verkligheten levde upp till mina förväntningar. Redan nästa morgon såg jag en grupp svartthuvade lejonamariner när de kom ut ur sitt bohål i ett träd, åtta meter över marken. Jag såg dem bara ett kort ögonblick men det var tillräckligt för att se hur vackra och snabba de var. Jag har besökt ön flera gånger efter det, har fått möjlighet att följa grupper under en längre tid och är fortfarande lika fascinerad som första gången.

Men det finns alltid en orm i paradiset. När svartthuvad lejonamarin upptäcktes 1991 var den redan akut utrotningshotad. Med en uppskattad population på 300–400 individer som lever i ett begränsat område såg framtiden allt annat än ljus ut. Habitatet minskade ständigt på grund av avverkning, turistintressen hotade ta över delar av området och fattigdom bland den lokala befolkningen gjorde dessa hot ännu större. Hade det inte varit för en grupp ur IPÊ (Institute for Biological Research, Brazil) kunde arten ha försvunnit runt mellenieskiftet.

Som tur är finns arten fortfarande kvar. Vi har fått vara med om en äkta framgångshisto-

ria – en historia om hur en mycket liten grupp människor, i samarbete med lokalbefolkningen, inte bara kan förändra framtiden för djurarter utan också kan förbättra livsvillkoren för människorna där. Detta är en äkta vinn-vinn-situation och en historia vi behöver berätta om och om igen. Enbart genom att berätta denna historia och genom att göra människor medvetna om den skatt vi kommer att förlora om vi inte agerar, kan vi ha något hopp om att framtida generationer får uppleva att se denna magnifika art i sin naturliga miljö.

Medan jag skriver dessa rader arbetar dedikerade forskare från olika universitet i Brasilien i skogen på ön Superagui tillsammans med lokalbefolkningen för att säkerställa framtiden för denna art. Forskare och fältassistenter från lokalbefolkningen studerar hur tamarinerna lever och studerar ekologin i området, för att man ska kunna sätta in rätt bevarandeåtgärder för arten. Lärare undervisar barnen om naturens värde och går på bymöten för att berätta om projektet för alla som bor där. Forskargruppen från IPE stöder kvinnorna i byn när de utvecklar sitt hantverk för att kunna öka inkomsten i hushållet så att de inte behöver bjuda in turister att komma till området, eller något annat. Allt detta har samma mål: att bevara svarthuvad lejonamarin i sin naturliga miljö.

När Tom Svensson, för lite mer än ett år sedan, frågade mig om jag kände till någon plats där han kunde utnyttja sin förmåga som fotograf för att arbeta för bevarande, tänkte jag di-

rekt på svarthuvad lejonamarin på Superagui. Förutom att vara på plats finns det inget som ger sådan upplevelse som fina foton kombinerade med intressant text. Tom har använt sin kamera för att dokumentera denna vackra art och jag hoppas verkligen boken når en bred publik och att den kommer att fascinera läsarna lika mycket som svarthuvad lejonamarin har fascinerat mig under åren. Naturen behöver vårt stöd. Låt oss erbuda det stödet genom projekt som den här boken.

Bengt Holst
Maj 2009

Bengt Holst är vetenskaplig direktör på Köpenhamns Zoo. Han är även ordförande för CBSG (Conservation Breeding Specialist Group) och är en av världens främsta inom bevarandebiologi. Han arbetar också mycket aktivt för tamarinerna och då främst svarthuvad lejonamarin där han varit med och gjort en stor skillnad.

Innehåll

Upptäckten	sid 9	Superagui	sid 77
		En liten by utan vägar	sid 78
Atlantiska regnskogen	sid 21	Mangrove, bäckar och mannen på stranden	sid 83
Djurliv	sid 22	Soluppgång på Superagui	sid 84
Växter	sid 24	Delfiner som jagar	sid 89
Fåglar	sid 24	Mot papegojön	sid 90
Däggdjur	sid 26	Tillbaka till Ariri	sid 93
Reptiler	sid 28		
Groddjur	sid 28		
Fiskar	sid 28		
		Tamarinerna in på livet	sid 97
Första mötet	sid 37	Jag kommer riktigt nära	sid 100
Framme i byn	sid 40	Lyxlunch i regnskogen	sid 102
Blött, mörkt och bottenlös lera	sid 45	Handen blir en nåldyna	sid 105
Första mötet med tamarinerna	sid 48	De världsunika bilderna	sid 107
Stort område	sid 53		
		Hotet och framtiden	sid 113
Vi rör oss i tamarinernas land	sid 57	Sista dagen med tamarinerna	sid 114
Regn och en förlorad dag	sid 63	Hoten	sid 123
En enorm orm	sid 69	Organisationer	sid 124